

Aan de raad van gemeente Oudewater,

Kenmerk : 08-2023/NR/ms
Datum : 17 augustus 2023
Onderwerp : Begroting GGD regio Utrecht 2024

Bijlagen : *Samenvattend overzicht zienswijzen (totaal)*
Aangepaste en vastgestelde begroting 2024
Infographic bij aangepaste en vastgestelde begroting 2024

Geachte raadsleden,

Het Algemeen Bestuur van GGD regio Utrecht (GGDrU) dankt u voor uw zienswijze op de ontwerpbegroting 2024 van GGDrU.

Kaderbrief 2024 & (ontwerp)begroting 2024

De (ontwerp)begroting 2024 is opgesteld op basis van de uitgangspunten uit de kaderbrief 2024. De kaderbrief 2024 is op 14 december 2022 voor zienswijze verstuurd aan uw raad, en de raden van de andere 25 deelnemende gemeenten. De reactie en verwerking van de zienswijzen op de kaderbrief is toegelicht in de begeleidende brief bij de ontwerpbegroting 2024. Deze brief is op 14 april jl. aan u verstuurd. Conform de procedure van de gemeenschappelijke regeling hebben wij uw raad op dat moment ook uitgenodigd zienswijze te geven op de (ontwerp)begroting 2024.

Het AB heeft op basis van alle zienswijzen en de gesprekken met leden van de directie van GGDrU in de verschillende raden en ambtelijk bij de gemeenten, tijdens de vergadering op 5 juli een stevige discussie gevoerd over de begroting. Er is herkenning en erkenning van de inhoud van de begroting, de urgentie ten aanzien van de continuïteit en kwaliteit van dienstverlening van de GGD en de vraag die daarmee aan gemeenten voorligt. Tegelijkertijd zijn het AB van GGDrU en ook het DB en het directieteam van GGDrU zich bewust van de financiële positie van gemeenten en het feit dat gemeenten keuzes moeten maken in de uitvoering van taken.

Enerzijds vragen de maatschappelijke ontwikkelingen en uitdagingen om een duurzaam integraal preventieve aanpak en een stevige positionering van GGD'en binnen de keten in heel Nederland, ook in de regio Utrecht. Hiervoor zijn investeringen in de organisatie noodzakelijk. Anderzijds is de GGD zich ervan bewust dat dit financiële gevolgen heeft voor gemeenten, terwijl deze voor grote uitdagingen staan.

De GGD legt als organisatie de verbinding tussen vraagstukken ten aanzien van zorg, veiligheid en openbaar bestuur. Dat doet de GGD samen met gemeenten en organisaties die binnen die domeinen een rol spelen. Dit is een maatschappelijke opgave, zo niet opdracht van gemeenten en GGD samen. We willen dat ons werk aansluit bij wat inwoners zelf kunnen én nodig hebben voor een gezond leven. Niet alleen in het hier en nu, juist ook met oog op de toekomst. Sommige inwoners verdienen meer aandacht om dezelfde kansen te krijgen.

Besluit AB

De zienswijzen en de AB-vergadering hebben geleid tot een aantal wijzigingen in de begroting. Het Algemeen Bestuur van GGDrU heeft daarom het volgende besluit genomen over de (ontwerp)begroting 2024:

- In te stemmen met de wijzigingen in de (ontwerp)begroting 2024 voortkomend uit hoofdstuk 2 (financiële uitgangspunten) van de Kaderbrief 2024;
- Het bedrag uit de oorspronkelijke claim in de (ontwerp)begroting 2024 over onderwerpen uit hoofdstuk 3 van de Kaderbrief te verminderen met 25% (1,065 miljoen euro). Dit door nu niet te kiezen voor een eenmalige bijdrage door gemeenten voor IV-strategie en niet te kiezen voor structurele financiering voor HR recruitment en JGZ 12-18 (verzuimtrajecten);
- De financiering voor HR recruitment en IV strategie eenmalig te dekken uit de algemene reserve van GGDrU;
- De kosten voor JGZ 12-18 verzuimtrajecten niet collectief te bekostigen, maar per gemeente, al dan niet, in maatwerk afgenomen;
- Het Dagelijks Bestuur de opdracht te geven om met de GGD werkorganisatie het proces voor het maken van de volgende begroting (2025) anders in te richten. Dit door het vroegtijdig aangaan van de dialoog tussen GGDrU en gemeenten.

Door dit besluit is de bijdrage per gemeente aangepast zoals te zien in de bijgevoegde aangepaste begroting 2024.

Het Algemeen Bestuur heeft daarnaast onderstaande opdracht gegeven aan het Dagelijks Bestuur:

- Het is de nadrukkelijke wens dat deelnemende gemeenten samen met de werkorganisatie van de GGD de dialoog aan gaan met de betrokken partijen in het sociale domein, met het oog op sluitende samenwerking met resultaat voor onze burgers;
- Met hierbij expliciet aandacht voor de wederzijdse verantwoordelijkheden van gemeenten en GGD, het slim verdelen van werk in de ketensamenwerking zodat organisaties efficiënter kunnen werken door op elkaar te steunen, en het gezamenlijk optrekken bij de aankomende transitie in/richting het sociaal domein. Daarbij wordt onder andere gekoerst op de inrichting van een toe te voegen collegiaal ambtelijk toeverleg;
- En hierbij ook de aandachtspunten vanuit de gemeentelijke zienswijzen te betrekken.

Komende tijd zal het Dagelijks Bestuur met de werkorganisatie van GGDrU benutten om de opdrachten uit te werken en verhelderen. We willen hierover ook met raden en op ambtelijk niveau in gesprek.

Zienswijzen (algemeen)

Wij ontvingen voor het AB van 5 juli 2023 van alle raden een (concept)zienwijze op de ontwerpbegroting. Sommige raden konden wij al voor de AB vergadering een eerste reactie terugsturen. In de uitgebreide zienswijzen zien we dat een aantal punten door meerdere gemeenten is benoemd, daarom benoemen wij deze eerst in algemene zin. Dit gaat ten eerste over de vraag of de stijging in de begroting noodzakelijk of wenselijk is. Hierbij is in de reactie aangegeven dat bij de begroting 2024 geen sprake is van wensen, maar van noodzakelijke gelden voor het uitvoeren van de basis van de dienstverlening. Deze begroting ziet niet op nieuw beleid. De gevraagde extra structurele gelden betreffen de basis van GGDrU, noodzakelijk voor het conform wet- en regelgeving en naar de normale eisen van deze tijd functioneren van de GGD. Vanwege de prangendheid van de problematiek is deze keer gekozen voor een versneld proces. Waarbij de problematiek is aangekondigd in de kaderbrief 2024 en ook meteen is uitgewerkt in de begroting 2024.

Diverse gemeenten hebben vervolgens gezamenlijk een aantal aandachtspunten benoemd omtrent het proces rond de kaderbrief waar de noodzakelijke bedragen nog niet in genoemd waren, de financiële situatie van gemeenten zelf en opvangen van

onderdelen in de eigen dienstverlening van de GGD werkorganisatie. Deze punten begrijpen we goed en worden daarom ook meegenomen in het uitwerken van de opdracht (zoals hierboven beschreven).

Ook zagen we in veel gemeenten de vraag terug of de begroting voor de JGZ taken daadwerkelijk gaat over wettelijk verplichte taken. De uitbreiding van het JGZ-budget is bedoeld voor de noodzakelijke aanpassing van de werkwijze bij de uitvoering van de wettelijke taken. Zo voert JGZ, conform de Wet publieke gezondheid, voor alle kinderen preventieve screenings uit: lichamelijk, cognitief en psychosociaal. JGZ vervult zo een belangrijke rol in vroegsignalering van risico's, korte interventies en doorverwijzing. En ten slotte zagen we als vraag terug dat meer inhoud gegeven moet worden op het onderwerp IV/IT op orde krijgen. Dit gaat om het voldoen aan de wettelijke eisen die worden gesteld aan het applicatielandschap.

Hieronder treft u een verdere reactie op de zienswijze uit uw gemeente. Bijgevoegd treft u een samenvattend overzicht van het totaal van de ontvangen zienswijzen en de bestuurlijke reactie daarop.

Zienswijze gemeente Oudewater

- U vraagt ons om aan te geven wat evt keuzes zijn in de begroting. Het AB heeft hier 5 juli jl. uitvoerig over gediscussieerd. Het AB van GGDrU en ook het directieteam van GGDrU zijn zich bewust van de financiële positie van gemeenten en het feit dat gemeenten keuzes moeten maken in de uitvoering van taken. Het AB heeft de begroting 2024 in aangepaste vorm vastgesteld.
- Wij begrijpen uw verzoek omtrent het besluitvormingsproces en de P&C cyclus en dit is ook de gebruikelijke werkwijze: GGDrU gebruikt gewoonlijk de kaderbrief jaar x (bijv. 2024) om ontwikkelingen aan te kondigen voor jaar x plus 1 (2025), en deze uit te werken in jaar x. Zodat een voorstel kan worden gemaakt voor implementatie in jaar x plus 1. Vanwege de prangendheid van de problematiek is deze keer gekozen voor een versneld proces. Waarbij de problematiek is aangekondigd in de kaderbrief 2024 en ook meteen is uitgewerkt in de begroting 2024. Daarbij ook goed om te vermelden, dat deze begroting niet op nieuw beleid ziet. De gevraagde extra structurele gelden betreffen de basis van GGDrU. Het gaat o.a. om het kunnen betalen van ons menselijk kapitaal conform markt en cao, en noodzakelijke IV/ICT voorzieningen ook conform de eisen van deze tijd zoals neergelegd in wet- en regelgeving en wat de burger van ons verwacht. De urgentie is dermate hoog, dat we de continuïteit en kwaliteit van de (ook medische) dienstverlening niet langer kunnen garanderen zonder uitbreiding budget.

Over de GGD: taken en veranderende context

GGDrU bewaakt, beschermt en bevordert 24/7 de collectieve gezondheid van de 1,4 miljoen inwoners in haar werkgebied. Het gaat daarbij om de bescherming tegen risico's op het gebied van volksgezondheid, waar mensen zelf geen invloed op hebben. Dat is Publieke Gezondheidszorg. Dit belang is verankerd in de Wet Publieke Gezondheidszorg (WPG) en de Wet op de Veiligheidsregio's.

GGDrU heeft sinds de pandemie in 2020 majeure gebeurtenissen op zich af zien komen, met grote impact op het werk als organisatie voor de volksgezondheid in onze regio. We hebben te maken met toenemende complexiteit in de samenleving. Vraagstukken als toenemende kansenongelijkheid, een dreigend zorginfarct, de gevolgen van grote ontwikkelingen in de wereld zoals de oorlog in Oekraïne, de ontwikkelingen rondom klimaat en de toenemende kans op crises. Dit gevoegd bij de krapte op de arbeidsmarkt (en specifiek op de zorgarbeidsmarkt), complexere wet- en regelgeving en de invloed van technologische ontwikkelingen maakt dat de context waarin GGDrU het werk moet

doen steeds ingewikkelder en veeleisender wordt. Al met al veel, in een tijd waarin het bestuur en de directie van GGDrU zien dat de financiële onzekerheid van GGDrU (en ook ruimer in het publieke domein zeker bij gemeenten) toeneemt.

GGDrU is steeds meer een netwerkende, samenwerkende organisatie. Juist om de vraagstukken die spelen gezamenlijk op te kunnen pakken. GGDrU werkt samen met partners in de zorg (zoals ziekenhuizen, V&V organisaties in de regio en huisartsen), met partners in de gemeenten lokaal (welzijnswerk, buurtsportcoaches) en regionaal (zoals RIVM, Raedelijk, Health Hub Utrecht, IVVU, ROAZ) en met partners op gebied van veiligheid (zoals VRU, GHOR, politie gemeenten; openbare orde en veiligheid). Bovendien werken GGD-en onderling steeds meer samen bij opleiden, inhoudelijke /specialisatie-onderwerpen, IT/IV etc. onder meer vanwege de ontwikkeling van landelijke aansturing van grootschalige bovenregionale gezondheids crises en de daarmee gepaard gaande kaderstelling.

Ten slotte

Wij waarderen uw positief kritische opstelling. Zoals u van ons gewend bent zijn en blijven wij alert op onze dienstverlening.

De aangepaste begroting 2024 wordt gedeeld met alle raden in de regio, alsmede met de provinciaal toezichthouder. Mocht u nog aanvullende vragen hebben kunt u die, via het Algemeen Bestuurslid van de GGD uit uw college, aan ons stellen.

Met vriendelijke groet,
mede namens het bestuur van GGD regio Utrecht,

Nicolette Rigter
Directeur Publieke Gezondheid